

PODMÍNKY DISTANČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLE, Kladno, 5. KVĚTNA 1870

1. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Novela Školského zákona č. 349/2020 Sb. s účinností ode dne 25. 8. 2020 stanovuje pravidla pro vzdělávání distančním způsobem v některých mimořádných situacích uzavření škol či zákazu přítomnosti dětí, žáků nebo studentů ve školách.

Zákonem je nyní nově stanovena:

- a) povinnost školy ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem pro děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné, žáky a studenty
- b) je stanovena povinnost dětí, žáků nebo studentů se tímto způsobem vzdělávat (s výjimkou žáků základních uměleckých škol a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky).

1.1. Povinnost školy vzdělávat distančním způsobem

Pokud z důvodu krizových opatření vyhlášených po dobu trvání krizového stavu podle krizového zákona, z důvodu nařízení mimořádného opatření, například mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví nebo krajské hygienické stanice podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo z důvodu nařízení karantény není možná osobní přítomnost většiny (více než 50 %) dětí, žáků nebo studentů z nejméně jedné třídy, studijní skupiny nebo oddělení nebo kursu ve škole, musí škola vzdělávat dotčené děti/žáky/studenty distančním způsobem. **Povinnost distančně vzdělávat má ve vymezených situacích základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.**

1. 2. Škola nemá povinnost vzdělávat distančním způsobem

V případě, že nejsou naplněna ustanovení bodu 1.1, tedy:

- a) pokud ředitel školy vyhlásí „ředitelské volno“
- b) pokud MŠMT škole schválí změnu v organizaci školního roku
- c) pokud je dětem/žákům/studentům nařízena karanténa, ale nejde o většinu třídy, a to i v případě, kdy se v jiných třídách té samé školy vzdělávání distančním způsobem poskytuje
- d) pokud jsou děti/žáci/studenti nepřítomni z jiného důvodu (např. nemoc). Děti, žáci a studenti, kterým není omezena osobní přítomnost ve škole, se nadále vzdělávají prezenčním způsobem.

1. 3. Povinnost distančního vzdělávání

Povinnost nemají žáci základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Tito se do distančního způsobu vzdělávání zapojují na základě dobrovolnosti. Způsob poskytování a hodnocení vzdělávání na dálku přizpůsobí škola podmínkám dítěte, žáka nebo studenta pro toto vzdělávání (zázemí, materiální podmínky, speciální vzdělávací potřeby, zdravotní stav atp.).

2. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

2. 1. O konkrétním způsobu organizace výuky (prezenční, distanční, „smíšené“) rozhoduje ředitel školy s ohledem na právní předpisy a aktuální možnosti a podmínky školy.

2. 2. Obecně platí, že všichni zaměstnanci musí plnit své pracovní povinnosti vyplývající z organizace distanční výuky stanovené ředitelem školy.

Pedagogický pracovník je povinen být na pracovišti zaměstnavatele v době stanovené rozvrhem své přímé pedagogické činnosti (dle § 22 a zákona o pedagogických pracovnících), současně ale není vyloučena obecně zakotvená možnost (dle § 2 zákoníku práce) dohodnout se v případě distančního způsobu vzdělávání na jiném místě výkonu práce – odlišném od pracoviště zaměstnavatele. Tato možnost dohodnout se na místě výkonu práce odlišném od pracoviště zaměstnavatele je i u učitelů, jimž byla nařízena karanténa, nebrání-li tomu zdravotní stav zaměstnance a jsou-li dodržena všechna stanovená omezení. V takovém případě je možné odmítnout vypsání potvrzení o „pracovní neschopnosti“ ošetřujícím lékařem, lékaře informovat o shodě zájmu zaměstnance se zaměstnavatelem na pokračování výkonu práce za podmínek karantény, tedy typicky z domova. Pokud zaměstnanec nebude uplatňovat nárok na nemocenskou, vystaví ošetřující lékař potvrzení o nařízení karantény na tiskopise Ministerstva zdravotnictví, nikoli na tiskopise ČSSZ. I pokud vystaví ošetřující lékař nařízení karantény na tiskopise ČSSZ a zaměstnanec bude pracovat z domova, je tato situace řešitelná – zaměstnavatel oznámí ČSSZ, ve které dny zaměstnanec pracoval (povinnost oznámit rozhodné skutečnosti pro výplatu dávky) a za tyto dny dávka nebude vyplacena.

2. 3. Rozvrh přímé pedagogické činnosti (PPČ) pedagogických pracovníků určuje ředitel a ten tento rozvrh může měnit. Změna v rozvrhu musí být oznámena předem, zpravidla v předstihu 3 dnů. Pokud není vzhledem k situaci možné oznámit změnu s předstihem, je o ní pedagogický pracovník informován v nejkratším možném termínu.

V důsledku přechodu na vzdělávání distančním způsobem se může stát, že ředitel nebude moci přidělit „předepsaný počet“ hodin PPČ podle nařízení vlády č. 75/2005 Sb. Pedagogickým pracovníkům se však plat nekrátí.

3. VÝUKA

3. 1. Prezenční výuka

V případě, že se opatření či karanténa týká pouze omezeného počtu dětí/žáků/studentů, který nepřekročí více jak 50 % účastníků konkrétní třídy, oddělení či studijní skupiny, škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy děti/žáci/studenti nejsou přítomní ve škole, např. z důvodu nemoci. Prezenční výuka probíhá běžným způsobem.

Pokud to organizační možnosti školy dovolí, poskytují pedagogové nepřítomným dětem/žákům/studentům studijní podporu na dálku, např. formou zasílání materiálů, úkolů či výukových plánů na dané období. Děti/žáci/studenti se zapojují na bázi dobrovolnosti a s ohledem na své individuální podmínky.

3.2. Smíšená výuka

V případě, že se zákaz osobní přítomnosti ve škole (onemocnění či karanténa) týká více než 50 % dětí/žáků/studentů konkrétní třídy, studijní skupiny či oddělení (dále jen „třídy“), je škola povinna distančním způsobem vzdělávat děti/žáky/studenty, kterým je zakázána osobní účast na prezenční výuce. Ostatní děti/žáci/studenti pokračují v prezenčním vzdělávání.

V uvedených třídách probíhá tzv. „smíšená výuka“ (pro jednu skupinu prezenční, pro druhou distanční výuka). O způsobu organizace „smíšené výuky“ rozhoduje ředitel školy s ohledem na konkrétní aktuální možnosti a podmínky školy a dětí/žáků/studentů. Způsob realizace smíšené výuky bude záviset na podmínkách školy.

Pokud krajská hygienická stanice vyhodnotí, že menší část třídy nebyla v rizikovém kontaktu a může se dále bez rizika šíření nákazy účastnit prezenční výuky, je možné tyto děti/žáky/studenty z organizačních důvodů zařadit do jiných tříd, u kterých probíhá prezenční výuka.

3.3. Distanční výuka

Pokud jsou splněny podmínky dle § 184 a školského zákona a zákaz osobní přítomnosti platí pro minimálně jednu celou třídu, probíhá v této třídě distanční výuka. Ostatní třídy se vzdělávají dále prezenčním způsobem ve standardním režimu. Pokud je zakázána přítomnost všech dětí/žáků/studentů školy, přechází na distanční výuku celá škola.

4. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM

Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line výuky

Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých dětí/žáků/studentů, tak také personálním a technickým možnostem školy. O konkrétních vnitřních pravidlech organizace výuky (smíšené, distanční a prezenční) ve škole rozhoduje ředitel školy s ohledem na aktuální možnosti a podmínky školy.

4.1. On-line výuka

Způsob vzdělávání na dálku, který probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporován nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji. Rozlišujeme synchronní a asynchronní on-line výuku.

Při synchronní výuce je učitel propojen s dětmi/žáky/studenty zpravidla prostřednictvím nějaké komunikační platformy v reálném (stejném) čase. Skupina ve stejný čas na stejném virtuálním místě pracuje na stejném/podobném úkolu. Častou formou této výuky je např. realizace on-line hodin pomocí videokonferenčních nástrojů dle předem stanoveného rozvrhu.

Při asynchronní výuce děti/žáci/studenti pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Využívány pro tento druh práce mohou být nejrůznější platformy, portály, aplikace atp., a to jak k samotnému vzdělávání, tak i k zadávání úkolů a poskytování zpětné vazby. Účastníci na zadaných úkolech pracují dle svých časových možností a domluveným způsobem ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdávají. Zadávání může probíhat každý den, ale také např. na týden dopředu. V průběhu plnění úkolů je vhodné, aby byl učitel k dispozici pro konzultace a individuální studijní podporu.

4.2. Off-line výuka

Způsob vzdělávání na dálku, který neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů. Může se také jednat o plnění praktických úkolů využívajících přirozené podmínky účastníků v jejich domácím prostředí – kreativní či řemeslné práce. Zadávání úkolů při off-line výuce může probíhat písemně, telefonicky, ve specifických případech i osobně

4.3. Konzultace

Ať již probíhá distanční způsob vzdělávání on-line nebo off-line, za všech okolností je třeba, aby učitel monitoroval zapojování jednotlivých účastníků a poskytoval jim individuální konzultace a studijní podporu. Cílem je, aby nikdo nezůstal mimo systém a každý pracoval přiměřeně svým možnostem a podmínkám. Konzultace je třeba nabízet v takové formě, aby byly dostupné všem bez rozdílu a aby měly patřičný efekt – může se jednat o telefonické hovory, on-line chat, e-maily či ve specifických případech osobní konzultace za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

DISTANČNÍ VÝUKA V ZUŠ

1. Pokud jsou splněny podmínky dle § 184 a školského zákona, ZUŠ zahájí přechod na vzdělávání distančním způsobem a informuje o tom zákonné zástupce žáků.
2. Vzdělávání distančním způsobem je pro žáky dobrovolné.
3. Nastat mohou následující situace:
 - a) žák nabídky distančního způsobu vzdělávání využije
 - b) zákonný zástupce žáka omluví, žák nabídky distanční výuky nevyužije, zůstává nadále žákem školy a **úplata za vzdělávání se nevrací**
 - c) zákonný zástupce nereaguje, se školou nekomunikuje, žák zůstává nadále žákem školy a **úplata za vzdělávání se nevrací**
 - d) zákonný zástupce informuje školu o ukončení vzdělávání v ZUŠ. Žák přestává být žákem školy dnem uvedeným v písemném oznámení o ukončení vzdělávání, jinak dnem doručení. Pokud bude žák chtít od září následujícího roku opět navštěvovat ZUŠ, může být znovu přijat ke studiu za podmínek uvedených v § 2 vyhlášky č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Ve věci úplaty se postupuje podle § 8 odst. 3 vyhlášky č. 71/2005 Sb. Podle tohoto ustanovení platí, že **ukončí-li žák vzdělávání na základě písemného oznámení z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména zdravotních, lze poměrnou část úplaty za vzdělávání vrátit**. Situaci lze chápat jako důvod hodný zvláštního zřetele. Žák v takovém případě není hodnocen na vysvědčení.
4. Zvláštní pozornost je třeba věnovat nastavení vhodného způsobu hodnocení žáků. Mělo by zohledňovat podmínky rodinné, sociální a prostorové, v jakých se žák vzdělává. Významnou složkou je zdůraznění sebehodnocení žáků.. Distanční způsob vzdělávání je příležitostí přenést odpovědnost a zájem na žáka. Role učitele uměleckých oborů na ZUŠ je v distančním způsobu vzdělávání především podpůrná, „pomáhající“ a neměla by zásadněji zatěžovat nastavený chod a režim rodiny.

5. PŘÍKLADY DISTANČNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ZUŠ

Hudební obor: Realizuje se přímou komunikací přes nastavenou komunikační platformu – SKYPE, ZOOM, dále konzultacemi a získáváním zpětné vazby o tom, jak „jdou“ zadané skladby, s čím potřebují žáci poradit, domluva na dalším postupu.

Pro aktivity v oblasti hudební nauky jsou zasílány pracovní listy nebo poslechové úkoly. Dále odkazy na výuková videa. V případě organizačních možností lze pořádat výukové semináře přes platformu ZOOM.

Výtvarný obor: Témata a náměty skupině či jednotlivcům jsou zadávána prostřednictvím zvolené komunikační platformy. Nezbytná je individuální zpětná vazba k tvorbě žáka. Dále pedagogové poskytují inspirativní odkazy pro zhlédnutí zajímavých webů ohledně výtvarného umění, architektury, designu, historie umění. V případě organizačních možností lze pořádat výukové semináře přes platformu ZOOM.

Taneční obor: Prostřednictvím zvolené komunikační platformy jsou zadávána pohybová cvičení, je doporučována tvorba vlastní taneční kompozice (choreografie) na danou skladbu, zadání na scénografické návrhy, improvizace na zadané nebo vlastní téma, improvizace na konkrétní hudbu, vyhledání vlastní hudby k danému tématu, příprava pohybových a tanečních etud.

Literárně-dramatický obor: Prostřednictvím zvolené komunikační platformy jsou zasílána zadání hlasových cvičení, k četbě a k interpretaci (poezie, próza, monolog), k výběru předlohy pro individuální tvorbu, zadání k vystavění vlastního námětu, vytvoření vlastního literárního nebo dramatického tvaru, k improvizaci. Žáci mohou doma vytvářet rekvizity, masky, doplňky oblečení apod. Důležitá je vždy individuální formativní zpětná vazba k interpretaci nebo tvorbě žáka.

6. ZPŮSOBY A PRAVIDLA HODNOCENÍ

Při hodnocení v průběhu distančního vzdělávání škola dodržuje pravidla a kritéria hodnocení, která jsou dle školského zákona součástí školního řádu konkrétní školy.

Způsob hodnocení distančního způsobu vzdělávání přizpůsobí škola podmínkám dítěte/žáka/studenta pro tento způsob vzdělávání.

Při výuce distančním způsobem je poskytování kvalitní zpětné vazby nepostradatelné, neboť podporuje motivaci a ukazuje cestu k dosahování pokroku. Úkolem učitele po dobu vzdělávání na dálku je průběžně monitorovat zapojení a aktivitu všech dětí/žáků/studentů, poskytovat jim v přiměřeném čase zpětnou vazbu, podporovat je v hledání řešení a motivovat k dalšímu pokroku. V případě, že se dítě/žák/student nezapojuje nebo se zapojuje v nedostatečné míře, není řešením pouhé konstatování v rámci hodnocení (např. snížený klasifikační stupeň)

Pro hodnocení distanční práce žáků doporučujeme používat častěji formativní hodnocení. Formativní hodnocení je hodnocení průběžné, které přináší dítěti/žákovi užitečnou informaci o tom, co ví, čemu rozumí nebo co dokáže průběžně v rámci vzdělávacího procesu, a směřuje ho k naplnění stanového cíle. Účelem formativního hodnocení je tedy identifikovat vzdělávací potřeby účastníků a přizpůsobit těmto zjištěním vyučování a učení tak, aby každý dosáhl maxima ve svém rozvoji vzhledem ke svým individuálním možnostem. Sumativní hodnocení je hodnocení souhrnné, které informuje o tom, co dotyčný žák zvládl na konci určitého období. Jeho účelem je získat konečný přehled o dosahovaných výkonech či roztrdit žáky dle výsledků. Typickou formou sumativního hodnocení je známkování.